

Om allerlei redenen kan het belangrijk zijn dat huisdieren geïdentificeerd kunnen worden en dat de bij het dier behorende gegevens worden opgeslagen. Bijvoorbeeld als uw dier is weggelopen en wordt gevonden, zodat het kan worden teruggebracht. Maar ook als het gaat om controle aan de grens, zodat er geen illegaal gevangen dieren kunnen worden geïmporteerd. Identificatie van dieren is nuttig bij het tegengaan van malafide handel. Ook bij het bestrijden van dierziekten speelt identificatie en registratie een rol. Zo kan men bijvoorbeeld zien of de vaccinaties in een dierenpaspoort wel echt bij dit specifieke dier horen. Wilt u uw huisdier verzekeren tegen ziektekosten, dan is vrijwel altijd een chip vereist.

LET OP: het chippen en registreren van uw huisdier geldt (net als een paspoort) niet als eigendomsbewijs!

Wat is een chip?

De officiële naam van een chip is transponder. Dit is een heel klein buisje van bioglas of kunststof. De lengte van de chip is ongeveer 12-14 millimeter. In het buisje zit een klein stukje micro-elektronica. De micro-elektronica bestaat uit een spoel en een microchip. In de microchip zit het registratienummer opgeslagen. Wanneer een afleesapparaat in de buurt van de chip gehouden wordt, gaat in de spoel een kleine inductiestroom lopen. Deze inductiestroom activeert de computerchip: de chip zendt een signaal uit. Het afleesapparaat vangt dit op en het registratienummer kan worden afgelezen. Zonder afleesapparaat doet de chip niks: er zit geen batterij of andere energiebron in.

Foto: Virbac

Registratienummer

Er zijn voor huisdierenchips eigen ISO-normen, namelijk ISO 11784/11785. Chips die hieraan voldoen bevatten een registratienummer van 15 cijfers waarvan de eerste 3 een landcode of een fabrikantcode vormen. Voor Nederland is de landcode 528. Deze registratienummers zijn altijd uniek, behalve nummers die beginnen met 999. Dit zijn testnummers en niet bedoeld om in dieren gebruikt te worden. Er bestaan vooral in het buitenland ook chips die niet aan de ISO-normen voldoen. Deze kunnen niet met elk apparaat worden afgelezen. In dat geval kunnen er situaties zijn, zoals bij douanecontroles, waarbij de eigenaar verplicht zelf moet zorgen voor een apparaat om de chip af te kunnen lezen.

Door een chipreader bij het dier te houden op de plek waar de chip zit, wordt het registratienummer zichtbaar. Gevonden dieren kunnen zowel in Nederland als in het buitenland gecontroleerd worden op de aanwezigheid van een chip. Zowel voor als na het inbrengen van de chip controleert degene die de chip inbrengt of het registratienummer afleesbaar is. Ook controleert hij of het registratienummer overeenkomt met de barcode die op de bij de chip geleverde stickers staat. Door de chip kan uw dier, mits de gegevens van u als houder ook geregistreerd zijn, altijd geïdentificeerd worden.

Zonder registratie van uw gegevens is een koppeling met de chip in uw dier niet mogelijk. Uw dier kan dan niet geïdentificeerd worden. Vandaar dat altijd gesproken wordt over identificatie én registratie.

Welke diersoorten kan ik laten chippen?

U kunt uw hond of kat laten chippen, maar ook paarden worden gechipt. Daarnaast kunnen bijvoorbeeld konijnen, koi, papegaaien, fretten, slangen, schildpadden en dergelijke gechipt worden. Mocht uw dier ontsnappen en worden gevonden, dan kunt u in de meeste gevallen dankzij de chip en een goede registratie opgespoord worden als houder van het dier. Op die manier kunnen u en uw dier herenigd worden. Dat geldt niet alleen voor honden en katten, maar ook voor bijvoorbeeld konijnen die uit uw tuin kunnen ontsnappen of papegaaien die weg kunnen vliegen.

Wie mag een dier chippen?

U kunt uw dier laten chippen bij uw dierenarts of bij iemand die beroepsmatig chipt. Rashonden waarvoor een stamboom wordt aangevraagd bij de Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland worden in het nest gechipt door een chipper van de Raad van Beheer.

Hoe wordt een dier gechipt?

Als een dier gechipt wordt, wordt een microchip met behulp van een injectienaald onder de huid ingebracht. Bij honden en katten wordt de chip bij voorkeur tussen de schouderbladen of aan de linkerkant van de hals ingebracht. Voor andere diersoorten, zoals konijnen, koi, paarden en papegaaien gebeurt het soms op een andere plek. Bij bijvoorbeeld paarden wordt de microchip in de spieren geplaatst. Het inbrengen van de chip is relatief pijnloos voor het dier en te vergelijken met andere injecties.

Mijn dier is gechipt; nu nog registreren!

Met chippen alleen bent u er niet. Uw dier kan alleen worden geïdentificeerd als het ook daadwerkelijk ergens geregistreerd staat. Het chipnummer moet dus gekoppeld worden aan de gegevens van uw dier en aan uw contactgegevens. Daarom moet u een formulier invullen met uw gegevens. Soms doet de dierenarts dit al voor u. Door het formulier op te sturen naar een portaal worden uw gegevens door het portaal gekoppeld aan het unieke registratienummer in de chip.

Er zijn verschillende portalen waar u uw dier kunt laten registreren. Op www.chipjedier.nl vindt u een overzicht van de verschillende portalen. Let bij het kiezen van een portaal niet alleen op de prijs, maar ook op de mogelijkheden. Zo is het belangrijk dat u zelf alle gegevens kunt inzien en wijzigen.

Let erop dat u veranderingen in de gegevens, zoals een verhuizing of een ander telefoonnummer, direct doorgeeft aan het portaal. Anders verouderen de gegevens en is de kans op hereniging kleiner.

Ben ik verplicht mijn dier te laten chippen?

Voor alle honden die er in Nederland bijkomen vanaf 1 april 2013 geldt een chip- en registratieverplichting die sinds 1 november 2021 nog is aangescherpt. Ook voor paardachtigen bestaat in Nederland een chip- en registratieverplichting. Meer hierover leest u verderop in dit document.

Voor alle honden en ook voor katten en fretten geldt een identificatieverplichting als u met hen naar het buitenland wilt reizen of vanuit het buitenland naar Nederland wilt reizen. Binnen de landen van de EU is daarvoor sinds 3 juli 2011 de chip verplicht.

Ook voor landbouwhuisdieren en veel soorten hobbydieren geldt een verplichte identificatie en registratie. Deze dieren worden echter meestal niet gechipt, maar dragen vaak zogenaamde oormerken.

Voor diersoorten die vermeld staan op de CITES lijsten, is identificatie en registratie soms verplicht. Dit kan in veel gevallen gedaan worden door middel van een chip.

Verplicht chippen en registreren voor honden

Alle honden die geboren of geïmporteerd zijn vanaf 1 april 2013 vallen onder de chip- en registratieverplichting. Pups moeten voordat ze zeven weken oud zijn verplicht gechipt worden. Binnen een week na het chippen, en in elk geval voordat ze verkocht worden, moeten ze geregistreerd worden bij één van de daarvoor aangewezen portalen op naam van de fokker. Vanaf 1 november 2021 moet de fokker, ook als dit een particulier met een gelegenheidsnestje is, daarvoor eerst een UBN (registratienummer) aanvragen bij RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland). Ook moet elke pup die na 1 november 2021 geboren is en elke hond die na die datum van eigenaar wisselt een EU-dierenpaspoort hebben.

Na de verkoop moet de fokker de registratie binnen veertien dagen beëindigen en u bent verplicht het chipnummer met uw eigen gegevens binnen veertien dagen te laten registreren via een portaal. Doet u dit niet, dan riskeert u een boete.

Alle honden, ongeacht hun leeftijd, die vanuit het buitenland naar Nederland worden gebracht, moeten binnen veertien dagen geregistreerd worden op naam van degene die de hond heeft geïmporteerd. Dat kunt u zelf zijn als u de hond zelf naar Nederland haalt. In dat geval moet u zich eerst registreren bij RVO. U krijgt dan een UBN, een registratienummer. Binnen twee weken na aankomst in Nederland moet u de hond door een dierenarts laten registreren bij een van de aangewezen portalen. Daarvoor heeft de dierenarts uw UBN nodig. Als de hond nog geen EU-dierenpaspoort heeft dan moet u dat ook binnen twee weken door de dierenarts laten aanmaken.

Koopt of adopteert u de hond via een stichting of asiel of iemand anders die de hond naar Nederland heeft gehaald? Dan moet deze de registratie al geregeld hebben en hoort de hond op naam van deze importeur geregistreerd te staan. Nadat u eigenaar of adoptant van de hond bent geworden moet de importeur de registratie binnen twee weken afmelden en moet u binnen twee weken het chipnummer en uw eigen gegevens laten registreren bij een van de aangewezen portalen. De chip mag dus niet op naam van een stichting of het asiel blijven staan! Ook hier geldt dat de hond een EU-dierenpaspoort moet hebben.

Een hond uit een asiel hoort gechipt en geregistreerd te zijn op naam van het asiel en ook deze honden moeten een EU-dierenpaspoort hebben.

Krijgt u een hond aangeboden die niet gechipt is, niet geregistreerd is op naam van de verkoper of geen EU-dierenpaspoort heeft, dan houdt de verkoper zich niet aan de wet. Koop de hond niet,

want dan bent u zelf ook in overtreding! Vraag daarom bij aankoop om een bewijs van registratie en om het EU-dierenpaspoort.

Valt uw hond onder deze verplichting, dan moet u tijdens het verdere leven van de hond bovendien alle wijzigingen binnen veertien dagen doorgeven via het portaal en u moet de hond afmelden als hij overlijdt of verkocht wordt.

Voor de registratie van honden is een aantal portalen aangewezen die voldoen aan de eisen van de overheid. Deze vindt u op www.chipjedier.nl en op rvo.nl. Op www.chipjedier.nl vindt u bovendien uitgebreide informatie over deze verplichting.

Verplicht chippen en registreren voor paarden en ezels

Voor paarden en paardachtigen (dus ook ezels en kruisingen van ezels en paarden) is het verplicht uw dier te laten chippen en registreren voor een leeftijd van 6 maanden. Dit geldt voor alle paardachtigen geboren in de EU na 1 juli 2009.

Voor deze dieren geldt dat zij bovendien een paardenpaspoort moeten hebben. Dit paspoort kunt u aanvragen bij één van de paspoortuitgevende instanties, zoals een stamboek. In het paspoort wordt het chipnummer vermeld. De instantie die de paspoorten uitgeeft, zorgt ook voor een registratie van het chipnummer in zowel hun eigen database als in de overkoepelende database van de overheid.

Kosten

Veel dierenartsen brengen voor het plaatsen van een chip een consult in rekening en een bedrag voor het plaatsen van de chip. Soms regelen zij ook de registratie. Ook hiervoor vindt u een bedrag op uw rekening terug. Sommige dierenartsen hanteren één totaalprijs, waarin alles is inbegrepen. Het tarief dat de dierenarts in rekening brengt verschilt van dierenarts tot dierenarts. Ook beroepsmatige chippers kunnen zelf bepalen welk bedrag zij vragen voor het inbrengen van een chip. Als u uw dier wilt laten chippen, kunt u van tevoren bij uw dierenarts of chipper naar de kosten hiervan informeren.

Ook de registratiekosten verschillen tussen de diverse portalen. Vergelijk de kosten en de voorwaarden voor u uw dier ergens registreert. Voor de verplichte registratie van honden na 1 april 2013 geldt dat u in ieder geval uw hond moet registreren bij een portaal dat is aangewezen door de overheid.

Moet u zelf een UBN aanvragen omdat u een nestje honden fokt of een hond zelf importeert, dan betaalt u daarvoor aan RVO een prijs van rond 20 euro.

Chippen wordt door sommige huisdierenverzekerders vergoed. Informeer bij uw zorgverzekeraar of uw polis de kosten van het chippen dekt.

De chipregistratie van uw nieuwe hond op uw naam zetten

Heeft u een hond gekocht, geadopteerd of van iemand overgenomen, dan moet u binnen twee weken de registratie op uw naam en adres zetten.

Als het goed is, had de vorige houder de hond geregistreerd, want dat is verplicht voor alle honden die na 1 april 2013 in Nederland geboren of geïmporteerd zijn. Deze vorige houder moet zijn registratie binnen twee weken na de overdracht afmelden. Dat geldt overigens ook voor adoptiestichtingen die eigenaar blijven van de hond: de chipregistratie moet op naam staan van de houder, en dat is degene die langdurig voor de hond zorgt en waar de hond verblijft (dat hoeft dus niet altijd de eigenaar te zijn). Bij een Nederlandse pup is de fokker de eerste houder en moet de pup op naam van de fokker geregistreerd zijn.

U kunt zelf controleren of de chip van uw hond geregistreerd staat, en zo ja bij welk portaal en op welke naam. Dat doet u door het chipnummer in te vullen op www.chipnummer.nl. Het chipnummer staat in het paspoort van uw hond. Staat de registratie nog op naam van de vorige houder, neem dan contact met deze persoon of organisatie op en vraag hen de registratie te beëindigen.

U kunt dan zelf uw hond registreren bij één van de aangewezen portalen. Die vindt u op www.chipjedier.nl. Vaak kunt u de gegevens zelf opgeven via de website van het portaal, bij sommige portalen moet dat via een dierenarts. U krijgt na aanmelding een bewijs van registratie (op papier of digitaal). U krijgt ook een gebruikersnaam en wachtwoord of een beveiligingscode die u goed moet bewaren, want daarmee kunt u de registratie aanpassen als er iets verandert. Bijvoorbeeld als u een ander telefoonnummer krijgt of als u gaat verhuizen, of als de hond overlijdt of u afstand van hem doet.

Wilt u de hond bij hetzelfde portaal geregistreerd laten staan als waar de vorige houder dit had gedaan dan is het wellicht ook mogelijk om de bestaande registratie aan te passen (in plaats van de ene af te sluiten en een nieuwe te openen), maar daarvoor is doorgaans een inlogcode nodig van het portaal en die heeft de vorige houder. Dus dan zou u deze moeten vragen om de inlogcode en om dit samen te regelen.

Blijkt dat de vorige houder de hond niet geregistreerd had? Zorg er dan zelf voor dat u wel binnen twee weken na aanschaf de hond registreert bij een van de aangewezen portalen.

Heeft u de hond al langer dan twee weken en heeft u de registratie nog niet geregeld? Doe dat dan zo snel mogelijk alsnog.

Chipregistratie van andere dieren op uw naam zetten

Voor bijvoorbeeld katten of konijnen is de registratie van de chip niet verplicht, maar wel aangeraden. Het aanmelden of wijzigen van een chipregistratie verloopt precies als bij honden (zie hierboven) met twee verschillen:

1. U mag zelf weten bij welk portaal u het dier registreert. Een aantal van de voor honden aangewezen portalen registreert ook overige dieren. Maar ook registratie bij een niet als portaal aangewezen databank is mogelijk. Bedenk wel dat men daar wellicht niet zoekt als uw dier zoekraakt en gevonden wordt. Het is om die reden altijd aan te bevelen om uw dier te registreren bij een portaal dat gekoppeld is aan www.chipnummer.nl.

2. Registratie hoeft niet binnen twee weken na aanschaf. Regel dit echter wel zo snel mogelijk zodat men u snel kan vinden als uw dier zoekraakt en gevonden wordt.

Chipregistratie van paarden en ezels op uw naam zetten

Koopt u een paardachtige (paard, ezel, zebra of kruisingen hiertussen) en wilt u dit dier op uw naam zetten? Deze dieren hebben een verplicht paardenpaspoort. Kijk door welke instantie het paspoort is uitgegeven en neem contact op met deze instantie om het paspoort en bijbehorende registratie op uw naam te laten zetten. Hier zijn kosten aan verbonden.

Registratie van het paspoort op uw naam is wettelijk niet verplicht. In sommige gevallen, bijvoorbeeld wanneer u meedoet aan bepaalde evenementen, kan registratie op uw eigen naam echter wel verplicht zijn om mee te kunnen doen. De stallingslocatie van uw paard moet wel verplicht bekend zijn. Meer daarover kunt u lezen op de website van RVO.

Uw chipregistratie aanpassen bij wijzigingen

Als uw contactgegevens veranderen, bijvoorbeeld bij verhuizing of een nieuw telefoonnummer, is het belangrijk (en bij honden verplicht) om dat ook te door te geven bij het portaal. Daarvoor kunt u naar de website van het portaal gaan en daar zelf de gegevens wijzigen. Vaak heeft u daarvoor een wachtwoord nodig of het paspoortnummer van uw dier. Bent u deze kwijt, neem dan contact op met het portaal.

Als u niet meer weet bij welk portaal uw dier geregistreerd staat, kunt u dat opzoeken via de zoekmachine op www.chipnummer.nl. U voert daar het chipnummer in en de website doorzoekt voor u alle bij hen aangesloten Nederlandse portalen. Vervolgens neemt u contact op met het portaal waar uw dier geregistreerd staat om de wijziging door te geven.

Vergeet ook niet om de registratie te stoppen als uw dier overlijdt.

Wat zijn de voordelen van chippen?

- Een chip is diervriendelijk en gemakkelijk af te lezen.
- De chip heeft (als deze aan de ISO-norm voldoet) een uniek registratienummer, waardoor uw dier altijd geïdentificeerd kan worden.
- Een chip gaat vrijwel altijd een dierenleven lang mee.
- Uw dier voelt de chip niet, alleen het prikje bij het inbrengen kan even een beetje pijn doen.
- Een chip tast de gezondheid van het dier niet aan.
- Een chip is fraudebestendig: verwijderen is lastig en het registratienummer kan niet worden veranderd.
- Uw dier kan de chip niet verliezen.
- Een chip is niet ontsierend: hij zit immers onder de huid.
- Een chip is geschikt voor bijna alle diersoorten.
- Ook jonge dieren kunnen worden gechipt.

Wat zijn de nadelen van chippen?

- Een chip is van de buitenkant niet zichtbaar.
- Voor het aflezen van de chip is een speciaal afleesapparaat nodig. Overigens beschikken de meeste dierenartsenpraktijken en veel dierenasielen en dierenambulances over afleesapparatuur.
- Sommige (buitenlandse) chips voldoen niet aan de zogenaamde ISO-standaarden. Die chips zijn niet met de meeste standaard afleesapparatuur af te lezen. Wanneer u een buitenlandse hond heeft, is het verstandig dit te controleren. Niet iedere dierenartsenpraktijk of dierenambulance beschikt over afleesapparatuur om deze chips uit te kunnen lezen!
- In uitzonderlijke gevallen kan de chip zich een stukje door het lichaam verplaatsen. Dit gebeurt zeer zelden en het dier ondervindt hier geen nadelige effecten van. De chip zal slechts een paar centimeter verschuiven en blijft werkzaam. De gezondheid van het dier wordt niet aangetast.

Het Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren biedt onafhankelijke en betrouwbare informatie over het houden van huisdieren.